

PRIVREDNA KOMORA KANTONA SARAJEVO

Broj: 04/MK/ 7-38/15
Sarajevo, 24.04.2015. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
KANTON SARAJEVO
VLADA KANTONA SARAJEVO

Ministarstvo kulture i sporta

Ministarstvo za privredu

Ministarstvo prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša

Ministarstvo saobraćaja

n/r ministara

Predmet: Prijedlog za izradu Studije pod nazivom "Oblikovanje kulturnog tržišta Kantona Sarajevo za međunarodno tržište kulturnog turizma"

Poštovani ministri,

predlažemo Vam izradu Studije pod nazivom: „**Oblikovanje kulturnog tržišta Kantona Sarajevo za međunarodno tržište kulturnog turizma**“, koja bi ponudila razvojni scenario kulturnog turizma Kantona Sarajevo, što podrazumijeva, uz viziju i pozicioniranje, ciljna tržišta, ciljeve razvoja, mjere i programe.

Ciljevi izrade Studije su:

- podizanje ukupnog nivoa razvijenosti privrede Kantona Sarajevo;
- otvorenje na stotine novih radnih mjesta;
- dinamiziranje ponude kulturno-historijskih i drugih potencijala Kantona Sarajevo, kao turističkog proizvoda;
- obezbjeđenje organizovanijeg pristupa razvoju i korištenju turističkih resursa;
- podizanje kvaliteta turističke ponude na viši nivo;
- ostvarenje što veće dobiti od turističke djelatnosti;
- angažman certificiranih pratilaca putovanja i certificiranih lokalnih turističkih vodiča za obilazak Sarajeva;
- povećanje broja posjeta kulturnim institucijama za organizirane grupe, uz paket ulaznice;
- angažman tehničkog osoblja na stop bus punktu, bus parkinzima;
- organiziranja prodaja suvenira duž pješačkih itinerera;
- i dr...

Nosioci izrade Studije:

- predstavnici nadležnih ministarstava,
- predstavnik Privredne komore Kantona Sarajevo,
- ZOI '84,
- predstavnik institucija kulture - UTA BiH,
- i drugi neophodni konsultanti.

Cijena izrade Studije:

Cijena bi se odredila u skladu sa finansijskim mogućnostima navedenih ministarstava putem direktnog sporazuma, u ukupnom iznosu od 23.000,00 KM. Komora bi obezbijedila neophodne uslove za realizaciju ovih aktivnosti, nosioce izrade, prostor i dr.

Rok:

Vrijeme izrade Studije je 70 dana od dana saglasnosti nadležnih ministarstava.

Turistički potencijal Kantona Sarajevo – šanse i mogućnosti

Domaći i strani analitičari su saglasni da je turizam proizvod koji Kanton Sarajevo treba razvijati, a da je kultura ključ tog proizvoda. Ključne tačke oko kojih treba formirati kulturni turistički proizvod Kantona Sarajevo moraju biti one koje imaju najveću kulturno-historijsku vrijednost, ali i atraktivnost u međunarodnim okvirima. Naravno, jednom oblikovani proizvod podložan je konstantnoj nadogradnji, preispitivanju i širenju prezentiranih elemenata.

U funkciji radikalno bržeg razvoja destinacije Sarajevo neophodno je sve potencijale koji proističu iz prisutnosti raznih civilizacija na području Kantona Sarajevo revalorizirati uz maksimalnu saradnju sa djelatnicima u kulturi, arheolozima, historičarima, historičarima umjetnosti, urbanistima, arhitektama, a posebno turističkim djelatnicima i staviti u funkciju proširenja nove turističke ponude.

Turizam je veoma značajan faktor razvoja ukupne svjetske ekonomije. Ova djelatnost učestvuje sa 3,8% u svjetskom GDP, turizam je sektor koji zapošljava najveći broj ljudi na svijetu (8,3% zaposlenih u svijetu), učestvuje sa 12% u svjetskom izvozu robe i usluga i apsorbuje 9,4% ukupnih investicija u svijetu.

Kanton Sarajevo ima značajne resurse i aspiracije u turizmu, koji sve više postaje respektabilna privredna grana. Sarajevski kanton predstavlja veoma zanimljivu turističku top destinaciju, kao rezultat geografskog položaja, izuzetnih prirodnih ljepota, kulturnih, historijskih i multietničkih vrijednosti i prirodnih klimatskih uvjeta.

U prva tri mjeseca 2015. godine u odnosu na isti period 2014. godine Kanton Sarajevo je posjetilo za 16,3% više turista, pri čemu je rast stranih turista iznosio 14,8% a domaćih turista je bilo više za 21%. Ukupan broj turista koji su posjetili Kanton Sarajevo u navedenom periodu iznosio je 49.769 pri čemu je odnos stranih prema domaćim turistima 74/26. Istovremeno je ostvareno 19,4% više noćenja u odnosu uporedni period 2014. godine. Strani turisti ostvarili su 15,4% više noćenja a domaći 35,4% više, te je iskorištenost kapaciteta iznosila 12,6%.

Ukoliko pogledamo svjetske rang liste zemalja, po broju evidentiranih turista, i svjetske rang liste zemalja, po prihodu od turizma, vidimo veoma velike razlike u redosljedu rangiranih zemalja. Broj

zabilježenih dolazaka turista i ostvarenih noćenja nije direktno proporcionalan i ostvarenim zaradama od turističke djelatnosti. Tako destinacije kulturnog turizma koje imaju samo 0,5 - 1 milion turista zarađuju više od mnogih turističkih “velesila”.

Visoki rast potražnje za kulturnim sadržajima na turističkim putovanjima naročito u Evropi je jedan od ključnih elemenata o kojem treba voditi računa u strategijama oblikovanja kulturnog turističkog tržišta za međunarodno tržište. Oko 37% međunarodnih putovanja uključuje neku vrstu kulturne aktivnosti, sa godišnjim porastom od 15% (UNWTO).

Pokazalo se da destinacija može opstati u uslovima međunarodne konkurencije samo ako je oblikovana na određenoj specifičnosti tog područja. Također, vrlo je bitno da posjeduje zadovoljavajuću infrastrukturu, smještajne kapacitete, ekološku svjesnost i sl.

Svjesnost o samima sebi i svom postojanju, ponosu na svoje, domaće, izvorno i autentično, prvorazredno i originalno, treba da bude u fokusu kulturne ponude. Uz ponudu institucija kulture i spomeničku baštinu, vrijednosti su i običaji, jezik, folklor, kulinarstvo i drugo što čini nematerijalnu kulturnu baštinu, koju treba obavezno sačuvati. Taj identitet koji se prezentira gostima, treba biti dostupan, vidljiv, ukorijenjen u ljudima, njihovim razmišljanjima, pamćenju, nadama i vrijednostima.

Oblikovanje kulturnog tržišta Kantona Sarajevo je usko povezano sa sviješću o nama samima, odnosno poznavanja vlastitih snaga i nedostataka, te odnosu prema vlastitim vrijednostima i potencijalima. Nažalost, mnoge vrijednosti koje područje Kantona Sarajevo čine jedinstvenim i privlačnim, nestaju zabrinjavajućom brzinom.

Međutim, ultimativna je istina da je dovoljna mala iskra želje, volje, ideje i nade, pa da Kanton Sarajevo ponovo zablista svim svojim sjajem i prezentira se kao vrhunska kulturna destinacija u svjetskim okvirima.

Kako bi što prije otpočeli sa navedenim aktivnostima, a time i spremnije dočekali nastupajuću ljetnju sezonu, molimo Vas da nam najkasnije u roku od sedam dana odgovorite da li ste zainteresirani za izradu ove studije.

S poštovanjem,

PREDSJEDNIK

Kemal Grebo, dipl.oec.

Coo.: premijer Vlade Kantona Sarajevo, gosp. Elmedin Konaković